

Професор на Факултету политичких наука и председник Уједињених гранских синдиката Независност Зоран Стојиљковић оценио је, поводом 1. маја - Празника рада, да је за многе запослене у Србији појам "три осмице" постао нека врста бајке или басне о добром животу.

"Нажалост, сада за Први мај, овде ћемо поново имати ужасно актуелне оне "три осмице" за које се раднички покрет залагао крајем 19. века и када је направљена прва просава Првог маја", рекао је Стојиљковић за Срну.

Он је додао да је "за многе запослене овде осам сати рада, пристојног уговореног и на време плаћеног, осам сати одмора и осам сати слободног времена постала нека врста басне или бајке о добром животу".

"Два века касније опет имамо актуелне те три осмице", навео је Стојиљковић.

Говорећи о систему у којима живе радници на просторима бивше Југославије, укључујући и Србију, он је рекао да је то "разорна комбинација фарисеријског неолибералног модела, где је неолиберални модел још ригиднији у интересу прикупљања профита", и партијског капитализма.

Он је оценио да су рат и ратна дешавања у региону просто отворили простор да то буде још ригидније са већим нивоом сиромаштва и беде.

Стојиљковић је навео да су позиција запослених, стопа неједнакости, заостатак зараде у односу на профите и повлачење синдиката општа константа, само што то има још ригидније видове на читавом бившем југословенског простору, са делимичним изузетком Словеније. Он је додао да је Словенија показала, ипак, неку врсту спремности да поштује социјалне и европске вредности и да гради социјално-тржишни модел и да не укида праксу заштићености колективним уговорима, што је резултирало релативно одржаном стопом синдикалне унисониности и високим покривености запослених колективним уговорима.

"Волим да цитирам шведске социјалдемократе из 70-их година, који су отприлике рекли - радник може имати солидну плату, може купити кућу на кредит, може имати и своја кола. Ја бих додао и свој плазма телевизор. Али, то је једнако небитно, као што се плебс није питао ни за време Римског царства", навео је Стојиљковић.

Када је реч о законским оквирима у вези са правима радника, он је рекао да они остају у оквиру европских правила, јер се формално макар тежи европским интеграцијама и европским вредностима, али да то у пракси остаје далеко испод нивоа закона.

"У синдикатима морамо да покажемо велико умеће организовања и да комбинујемо и елементе протеста и вођења социјалног дијалога, али и лобирања међу грађанима и организацијама цивилног друштва за промене", навео је Стојиљковић, додајући да социјалне захтеве, треба да прате и политички.

(Срна)

